„Търговска банка Д" АД

Консолидиран годишен финансов отчет и доклад за дейността

за 2020 г.

Име на групата:	**ТЪРГОВСКА БАНКА Д**
Надзорен съвет:	**Фуат Гювен** **Бахатин Гюрбюз** **Валери Борисов Борисов**
Управителен съвет:	**Анна Иванова Аспарухова** **Мартин Емилов Ганчев** **Пламен Иванов Дерменджиев** **Валентина Димитрова Борисова** **Захари Димитров Алипиев**
Изпълнителни директори:	**Анна Иванова Аспарухова** **Мартин Емилов Ганчев**
Директор дирекция "Планиране, контрол, финансова отчетност и главно счетоводство":	**Елица Костова**
Директор дирекция "Правна" и главен юрисконсулт:	**Теодора Матеева**
Адрес на управление:	**гр. София** **бул. „Ген. Тотлебен" № 8**
Одитори:	**АФА ООД** **БЕЙКЪР ТИЛИ КЛИТУ И ПАРТНЬОРИ ООД**

Съдържание:

1. КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА И ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНЕ 59 страници

2. ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ 9 страници

3. КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ 124 страници

„Търговска банка Д“ АД

Консолидиран доклад за дейността и декларация за корпоративно управление на банковата група за 2020г.

КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

И

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

НА

ГРУПА ТЪРГОВСКА БАНКА Д

за 2020 г.

Март 2021

I. Профил на групата

Група Търговска банка Д (Групата) включва дружеството майка (Търговска банка Д АД) и нейните дъщерни дружества. Данни за дружествата от Групата са представени по-долу:

Дружество - майка

Търговска Банка Д АД е акционерно дружество, притежаващо универсален банков лиценз за извършване на банкова дейност на територията на страната и на сделки в чужбина.

Основната дейност на банката през 2020 г. е свързана с привличане на депозити от клиенти, предоставяне на кредити на бизнес клиенти и граждани, обслужване на разплащания на клиенти в страната и в чужбина, сделки с ценни книжа, извършване на репо-сделки на междубанковия пазар, сделки с чуждестранна валута, издаване на акредитиви и гаранции и други финансови услуги в България.

Дъщерни дружества

Д Застрахователен Брокер ЕООД

През 2013 г. Търговска Банка Д АД придоби 100 % от дружествените дялове на еднолично дружество с ограничена отговорност Виза Консулт ЕООД. Дружеството майка е направило промени в търговското му наименование на Д Застрахователен брокер ЕООД и адреса на управление гр. София, р-н Красно село, бул. Ген. Тотлебен №8. Дружеството е с предмет на дейност: застрахователен брокер, осъществяване на посредничество по възлагане при сключване на застрахователни и презастрахователни договори и свързаните с тях консултантски услуги. Към 31 декември 2020 г. дружеството е с основен капитал от 5 х. лв.

Д Имоти ЕООД

Дружеството е учредено през месец октомври 2013 г. от Търговска банка Д АД. Същото е със седалище и адрес на управление гр. София, р-н Красно село, бул. Ген. Тотлебен №8. Предметът на дейност включва покупко-продажби на недвижими имоти, проектиране, обзавеждане, строеж на недвижими имоти с цел продажба, отдаване под наем. Към 31 декември 2020 г. дружеството е с основен капитал от 10,4 млн. лева.

Д Лизинг ЕАД

„Д Лизинг" ЕАД е създадено през 2014 г. и е регистрирано като финансова институция с пълен лиценз от БНБ. Д ЛИЗИНГ ЕАД е учредено като акционерно дружество с едноличен собственик на капитала ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД. Към 31 декември 2020 г. дружеството е с акционерен капитал от 2.2 млн. лева.

1. Собственост и управление на групата

Към 31.12.2020 г. капиталът на банката е собственост на г-н Фуат Гювен, който притежава пряко 55,52 % от капитала, а останалите 44,48 % - чрез компанията ФОРТЕРА АД с ЕИК 175194303.

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД има двустепенна система на управление с Надзорен и Управителен съвети. Надзорният съвет (НС) избира членовете на Управителния съвет (УС), одобрява овластяването на изпълнителни членове - Изпълнителни директори, и определя възнаграждението на членовете на УС.

Към 31 декември 2020 г. Надзорният съвет на Банката е в състав:

- Фуат Гювен – Председател на НС;
- Бахатин Гюрбюз – член на НС;
- Валери Борисов Борисов – член на НС.

Към 31 декември 2020 г. съставът на Управителния съвет е:

- Анна Иванова Аспарухова – Председател на УС и Изпълнителен директор;
- Мартин Емилов Ганчев - Член на УС и Изпълнителен директор;
- Пламен Иванов Дерменджиев – Член на УС;
- Валентина Димитрова Борисова – Член на УС;
- Захари Димитров Алипиев – Член на УС.

2. Настъпили промени в управлението и по регистрацията на дружеството-майка през 2020 г.

През периода 01.01.2020 год. – 31.12.2020 год. са извършени промени в управлението и по регистрацията на Банката, както следва:

С решение на Надзорния съвет на „ТЪРГОВСКА БАНКА Д“ АД от 10.01.2020 г. г-н Иван Кутлов е освободен от длъжността „Член на Управителния съвет на „ТЪРГОВСКА БАНКА Д“ АД“. Освобождаването е вписано в ТРРЮЛНЦ на 30.01.2020 г.

С решение на Общото събрание на акционерите от 25.06.2020 г. е променен предметът на дейност на банката, по-конкретно: заличена е дейността по издаване на електронни пари от обхвата на дейностите, съставляващи предмета на дейност на банката. Приети са и следните промени в Устава на „ТЪРГОВСКА БАНКА Д“ АД:

Заличен е текстът на т. 12 от чл. 9, ал. 2 от Устава на банката, а именно: „издаване на електронни пари“, като чл. 9, ал. 2 придобива следната редакция:

(2) (нова; 26.10.2009 г., изм. 12.01.2012, изм. 25.06.2020) Банката ще извършва и изброените по-долу дейности:

1. извършване на платежни услуги по смисъла на Закона за платежните услуги и платежните системи;

2. издаване и администриране на други средства за плащане (пътнически чекове и кредитни писма), доколкото дейността не е обхваната от т. 1 по-горе;

3. приемане на ценности на депозит;

4. дейност като депозитарна и попечителска институция;

5. финансов лизинг;

6. гаранционни сделки;

7. търгуване за собствена сметка или за сметка на клиенти с:

а) инструменти на паричния пазар – чекове, менителници, депозитни сертификати и други, извън случаите по т. 8 по-долу;

б) чуждестранна валута и благородни метали;

в) финансови фючърси, опции, инструменти, свързани с валутни курсове и лихвени проценти, както и други дериватни инструменти, извън случаите по т. 8 по-долу;

8. търгуване за собствена сметка или за сметка на клиенти с прехвърляеми ценни книжа, участие в емисии на ценни книжа, както и други услуги и дейности по чл. 5, ал. 2 и 3 от Закона за пазарите на финансови инструменти;

9. парично брокерство;

10. консултации на дружества относно тяхната капиталова структура, отраслова стратегия и свързани с това въпроси, както и консултации и услуги относно преобразуване на дружества и сделки по придобиване на предприятия;

11. придобиване на вземания по кредити и друга форма на финансиране (факторинг, форфетинг и други);

12. (отм. 25.06.2020);

13. придобиване и управление на дялови участия;

14. отдаване под наем на сейфове;

15. събиране, предоставяне на информация и референции относно кредитоспособността на клиенти;

16. други подобни дейности, определени с актовете на Българска народна банка.

Промяната в предмета на дейност е вписана в ТРРЮЛНЦ на 22.07.2020 г. На същата дата е обявен в регистъра и измененият Устав.

3. Информация за лицата, управляващи и представляващи дружеството-майка

Към 31.12.2020 г. Банката има двама изпълнителни директори и пет члена на Управителния съвет:

- г-жа Анна Иванова Аспарухова – Председател на УС и Главен изпълнителен директор;
- г-н Мартин Емилов Ганчев – Член на УС и Изпълнителен директор;
- г-н Пламен Иванов Дерменджиев – Член на УС ;
- г-жа Валентина Димитрова Борисова – Член на УС;
- г-н Захари Димитров Алипиев – Член на УС.

Съгласно изискванията на Закона за кредитните институции, разпоредбите на Устава на "Търговска банка Д" АД и търговската регистрация на дружеството, банката се представлява от всички членове на УС колективно или заедно от двама изпълнителни директори.

Изпълнителните директори и членовете на УС нямат участие в акционерния капитал на Банката.

4. Настъпили промени в управлението и по регистрацията на дъщерните компании през 2020 г.

Информация за извършени промени в управлението и търговската регистрация на дъщерните компании през периода 01.01.2020 - 31.12.2020 г. е представена по-долу:

4.1. „Д ЗАСТРАХОВАТЕЛЕН БРОКЕР" ЕООД

В управлението и в търговската регистрация на дружеството е налице следната промяна:

С решение на едноличния собственик на капитала - „ТЪРГОВСКА БАНКА Д" АД, взето на 28.04.2020 г., е освободен управителят на дружеството Зорница Росенова Благоева и е избран нов управител – Любомир Светославов Иванов. Това обстоятелство е вписано в ТРРЮЛНЦ на 11.05.2020 г.

4.2. „Д ИМОТИ" ЕООД

В управлението на дружеството няма настъпили промени през 2020 год.

В търговската регистрация на дружеството са настъпили промени, както следва:

През 2020 г. в ТРРЮЛНЦ по партидата на дружеството на два пъти е вписвано намаляване на капитала. Към 31.12.2020 г., както и към момента актуалният капитал е в размер на 10 400 000 лева, разпределен на 2080 дяла с номинална стойност 5000 лева всеки един. Капиталът е изцяло внесен.

Във връзка с решенията за намаляване на капитала едноличният собственик на капитала е изменил съответно Учредителния акт на „Д ИМОТИ" ЕООД.

4.3. „Д ЛИЗИНГ" ЕАД

В управлението на дружеството не са налице промени.

В търговската регистрация на дружеството са настъпили промени, както следва:

С решение на едноличния собственик на капитала - „ТЪРГОВСКА БАНКА Д" АД, взето на 21.02.2020 г., е увеличен капиталът на дружеството от 1 200 000 лева на 2 200 000 лева чрез издаване на нови 1 000 000 /един милион/ обикновени поименни налични акции, всяка с номинална и емисионна стойност от 1 /един/ лев.

Съответно, изменен е Уставът на дружеството.

Промените са вписани в ТРРЮЛНЦ на 23.03.2020 г., съответно, на същата дата, е обявен в ТРРЮЛНЦ измененият Устав на „Д ЛИЗИНГ" ЕАД.

5. Информация за лицата, управляващи и представляващи дъщерните компании

Към 31.12.2020 г. лицата, управляващи и представляващи дъщерните компании са, както следва:

2.1. „Д ЗАСТРАХОВАТЕЛЕН БРОКЕР" ЕООД – Любомир Светославов Иванов – Управител;

2.2. „Д ИМОТИ" ЕООД – Явор Николов Терзиев и Ивайло Георгиев Иванов – Управители, представляващи дружеството винаги заедно;

2.3. „Д ЛИЗИНГ" ЕАД – Ивайло Георгиев Иванов, Зорка Йорданова Самоковлийска, Петя Радева Вълева – Членове на Съвета на директорите, като дружеството се представлява винаги заедно от всеки двама от тримата членове на Съвета на директорите.

6. Информация по чл. 39 т.5 и т.6 от Закона за счетоводството и чл. 187д и чл. 247 от Търговския закон

6.1 по чл. 39, т. 6 от ЗС – не е приложимо;

6.2 по чл. 187д от ТЗ – не е приложимо;

6.3 по чл. 247, ал. 2 от ТЗ:

- т. 1 - Възнагражденията, получени общо през 2020 г. от членовете на НС и УС на Банката, са в размер на 1,872 хил. лева;
- т. 2 - Няма такива сделки през 2020 год.;
- т. 3 - Не съществуват ограничения на правата на членовете на съветите да придобиват акции и облигации на дружеството (Банката);
- т. 4 – По наше най-добро знание участията на членовете на НС и УС на Банката като неограничено отговорни съдружници, притежаването на повече от 25 % от капитала на други дружества, както и участието им в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети са:

Валери Борисов Борисов – Член на НС (за периода от 01.01.2020 до 31.12.2020 г.):

1. Елкабел АД, ЕИК 102008573 – Член на Надзорния съвет;
2. Адвокатско дружество "Борисов и Борисов", БУЛСТАТ 175640079 – управляващ;
3. Интерюс ООД, ЕИК 831644428 – съдружник с дял в капитала повече от 25 %.
4. Сдружение "Камара на данъчните съветници в България", БУЛСТАТ 131443233– член на Управителния съвет.

Фуат Гювен – Член на НС, избран за Председател на НС (за периода от 01.01.2020 г. до 31.12.2020 г.):

1. Фортера АД, ЕИК 175194303, гр. София, бул. «Черни връх» № 12 – краен собственик на капитала, Председател на Съвета на директорите и Изпълнителен директор;
2. Гама Инвест АД, ЕИК 831283821, гр. София, бул. «Черни връх» № 12 – краен собственик на капитала, Председател на Съвета на директорите и Изпълнителен директор;
3. Елкабел АД, ЕИК 102008573, гр. Бургас, ул. «Одрин» № 15 - акционер с около 98 % участие в капитала и Председател на Надзорния съвет;
4. Аидатур АД, ЕИК 836143710, гр. Хасково, пл. "Атлантически" № 1 – член на Съвета на директорите и Изпълнителен директор, краен собственик на капитала;
5. ЕТ Магазин Шипка Фуат Гювен, Република Турция, рег. № на Търговски регистър Истанбул 192291, Истанбул, Селимие Искеле Джад. № 37, Юскюдар;

6. Емелда Дери Конфексийон Туризм Иншаат Санаи Ве Дъш Тиджарет Аноним Ширкети, Република Турция, рег. № на Търговски регистър Истанбул 281 558, Истанбул, Зейтинбурну, Казлъчешме, Демирхане Джаддеси, Бешкардешлер Сок 8-10 – мажоритарен акционер и представляващ;
7. Магазин Шипка Фуат Гювен ООД, ЕИК 175205415, гр. София, бул. «Черни връх» № 12 –краен собственик на капитала, както и управител;
8. Емелда ЕООД, ЕИК 175205365 гр. София, бул. «Черни връх» № 12 – краен собственик на капитала и управител;
9. Тракия 97 ЕООД, ЕИК 126073031, гр. Свиленград, кв. Гарата, Свободна безмитна зона – краен собственик на капитала и управител;
10. Стил 93 ООД, ЕИК 831303003, гр. София, бул. «Черни връх» № 12 – краен собственик на капитала и управител;
11. Елефорс ООД, ЕИК 131237742, гр. София, бул. «Черни връх» № 12 - краен собственик на капитала и управител;
12. Кърджали-Табак АД, ЕИК 108024351, гр. Кърджали, ул. „Републиканска" № 1– краен собственик на капитала , член на Съвета на директорите и Изпълнителен директор;
13. ШИПКА-ФУАТ-ГЮВЕН-ВАРНА ООД, ЕИК 000100591, гр. Варна, к.к. СВ.СВ.Константин и Елена, Търговски център обособена част от СВ.СВ.Константин и Елена АД - краен собственик на капитала и управител;
14. Свиленград-Газ АД, ЕИК 200462966, гр. Свиленград, пл. Свилена, х-л Свилена, ет. 1, ап. 2 – мажоритарен акционер;
15. ШИПКА ОЙЛ ЕООД /с предходно търговско наименование Свиленград Газ Сервиз ЕООД/, ЕИК 201025058, гр. Свиленград, пл. Свилена, х-л Свилена, ет. 1, ап. 2 – едноличен собственик на капитала и управител;
16. БРАТЯ ВАСИЛЕВИ ООД, ЕИК 010752510, гр. София, район Изгрев, бул. Щерю Атанасов № 5 – собственик на капитала – лично и чрез Ле Рой Ентърпрайсиз Лимитед, Лондон, Обединено Кралство Великобритания и Северна Ирландия и управител на дружеството;
17. „Алфа Дери Конфексион Туризъм", Турция, регистрирано в търговския регистър на Република Турция, Турция, град Истанбул, кв. Зейтинбурну, Казлъ чешме 8-10, Бешкардешлер 2, мажоритарен дял от капитала;
18. „Интер Ким Петрол Ве Петрокимия" ЕООД, Турция, гр. Истанбул, мажоритарен дял от капитала;

19. „Плас Ким Петрол Ве Петрокимия Юрунлери Дъш Тидж." ООД, Турция, гр. Истанбул, мажоритарен дял от капитала;
20. „Бета Туристик Тесислер Ишл." ООД, Турция, гр. Истанбул, мажоритарен дял от капитала;
21. „Делта Балончулук Хаванджалък Туризъм ве Енерджи Тиджарет", Турция, град Истанбул – управител;
22. „Гама Туристик Тесис Ишл. АШ", Турция, град Истанбул – управител;
23. „Фрегат" АО, гр. Москва, кв. Измайлово, бул. „Уралска" №1, едноличен собственик на капитала;
24. Ле Рой Ентърпрайсиз Лимитед, Лондон, Обединено Кралство Великобритания и Северна Ирландия – едноличен собственик на капитала и управител на дружеството.
25. Елматериали ЕООД, ЕИК 205149060, гр. Бургас, ул. Одрин № 15 - краен собственик на капитала.

Пламен Иванов Дерменджиев - Член на Управителния съвет (за периода 01.01.2020 – 31.12.2020 г.):

1. "ФОНД ЗА УСТОЙЧИВО ГРАДСКО РАЗВИТИЕ" ЕАД, ЕИК 202033232 – Член на Надзорния съвет.

- т. 5 – По наше най-добро знание през 2020 год. няма сключени договори по чл. 240б от Търговския закон.

II. Седалище и адрес на управление на Групата

Седалището и адресът на управление на дружеството-майка - Търговска банка Д АД е: гр. София, Столична община, район Красно село, бул. Ген. Тотлебен № 8.

III. Отговорност на ръководството на Групата

Съгласно българското законодателство Ръководството на Групата Търговска банка Д е задължено да изготвя годишни финансови отчети за всяка финансова година, които да отразяват достоверно имущественото и финансово състояние на групата към края на съответния отчетен период, както и финансовите резултати за този период.

При изготвянето на тези отчети Ръководството потвърждава, че:

- използваната счетоводна политика е подходяща и е прилагана последователно;

- направените необходими преценки и предположения са в съответствие с принципа на предпазливостта;
- са използвани последователно приложимите счетоводни стандарти по закон;
- годишният консолидиран финансов отчет е изготвен на принципа на действащо предприятие.

Ръководството декларира, че:

- където е необходимо, е направило най-добри приблизителни преценки и решения;
- се е придържало към всички Международни стандарти за финансови отчети, приложими съгласно националното счетоводно законодателство за банките в България;
- годишният консолидиран финансов отчет разкрива състоянието на Групата с разумна степен на точност;
- е предприело всички възможни мерки за опазване на активите на Банката и дъщерните й дружества и предотвратяване на измами.

IV. Съучастия и членство в организации

- Асоциация на банките в България;
- Българска фондова борса – София АД;
- Борика-Банксервиз АД;
- Национална Картова Схема Bcard;
- Централен депозитар АД;
- MasterCard International;
- S.W.I.F.T.;
- European Payments Council - SEPA Credit Transfer Scheme;
- Асоциация за сигурност на банковите разплащания (БАСКР);
- Българско-турска търговско-индустриална камара (БУЛТИШАД);
- Дружество на български и турски бизнесмени (БУЛТИШ);
- Турско-българска търговско-индустриална камара;
- Българска Стопанска Камара;
- Конфедерация на работодателите и индустриалците в България (КРИБ).

Групата Търговска банка Д участва или е агент в следните платежни системи и доставчици на платежни услуги:

- Банкова организация за разплащания с използване на карти (БОРИКА);
- Банкова интегрирана система за електронни разплащания (БИСЕРА и БИСЕРА7-EUR);

- Системата за брутен сетълмент в реално време (РИНГС);
- Трансевропейска автоматизирана система за брутен сетълмент на експресни преводи в евро в реално време (TARGET2);
- Агент на WESTERNUNION;
- Агент на EasyPay.

V. Клонова мрежа

В съответствие с чл.39 т.7 от Закона за счетоводството Банката представя структурните звена и промените, които са правени през 2020 година.

През 2020 са направени структурни промени в клоновата мрежа. Офис 8-приморски полк е обединен с ФЦ Варна. Офис Чаталджа е трансформиран във ФЦ Чаталджа. През 2020 са закрити три локации – ФЦ Вапцаров в град София, офис Карнобат към ФЦ Бургас и ИРМ Община Свиленград към ФЦ Свиленград. Към 31.12.2020 Банката осъществява своите функции с 53 бизнес звена, в това число: ЦУ, 5 Регионални центъра (РЦ), 32 Финансови Центъра(ФЦ), 5 Офиса и 10 Изнесени работни места (ИРМ), разположени в различни градове на страната. Регионалните центрове (РЦ) са насочени към работа в сегмент средни и големи корпоративни клиенти– РЦ София, РЦ Пловдив, РЦ Бургас, РЦ Варна и РЦ Плевен.

VI. COVID-19- влияние, предприети действия и мерки

На 11 март 2020 г. Световната здравна организация обяви пандемия относно разпространението на COVID-19, а на 13 март 2020 г. Народното събрание гласува извънредно положение в Р България, в резултат на което се предприеха редица ограничителни мерки.

На 24 март 2020 г. беше обнародван Законът за извънредното положение, с който се приеха мерки за времето на извънредното пандемично положение в различни области – трудови правоотношения и социално осигуряване, данъчно облагане и годишно финансово приключване, неизпълнение и принудително изпълнение, срокове и други. Бяха приети решения и заповеди на Министерски съвет и Министерството на здравеопазването за въвеждане на противоепидемични мерки на територията на страната с цел защита и опазване живота и здравето на населението, свързани със: забрана за влизане на територията на страната и предприемане на мерки (карантина или предоставяне на отрицателен лабораторен резултат от проведено PCR изследване преди влизане на територията на страната) към държави с установена повишена заболяваемост от COVID-19 и значително епидемично разпространение; спазване на изисквания за физическа дистанция, хигиена на ръцете, дезинфекция и носене на защитни маски за лице на закрити обществени места; временно спиране или ограничаване на експлоатацията или режима на работа на обекти с обществено предназначение и/или други обекти или услуги, предоставяни на гражданите и др.под.

На 10 април 2020 г. беше утвърден от Българска народна банка („БНБ“) „Ред за отсрочване и уреждане на изискуеми задължения към банки и дъщерните им дружества – финансови институции във връзка с въведеното на 13 март 2020 г. от Народното събрание извънредно положение“ („Редът“), произтичащо от пандемията от COVID-19 и последиците от него. С Редът се даде възможност на кредитополучателите, засегнати от предприетите ограничителни мерки, да отсрочат погасяването на своите задължения към финансови институции. Първоначално, Редът даде възможност за отсрочване на задължения за срок до 6 месеца, който изтича не по-късно от 31 декември 2020. Впоследствие, Редът беше изменен и този срок се удължи до 31 март 2021. С ново решение на БНБ, от 10 Декември 2020, действието на Редът се удължи до 31 декември 2021, а на кредитополучателите се даде възможност за отсрочка на погасяването на своите задължения към финансови институции за срок до 9 месеца.

В резултат на наложените ограничения у нас и в повечето държави по света, беше нарушено нормалното функциониране на бизнесите от редица сектори на икономиката. Затруднени бяха доставките на суровини и материали от доставчици, експедициите към клиенти и осигуреността от работна ръка. Почти всички предприятия, макар и в различна степен, се наложи да предприемат определени действия и мерки за пренастройване на организацията на стопанската им дейност, трудовия режим на работа, бизнес комуникацията и други аспекти на взаимоотношенията с контрагенти, партньори и държавни институции.

Мораториум върху плащанията

В началото на април 2020 г. като реакция на началната фаза на пандемията от COVID-19 и на предприетите от различни държави членки действия, свързани с мораториум върху плащанията на кредитополучатели Европейския банков орган (ЕБО) прие Насоки относно законодателните и частните мораториуми върху плащания по кредити във връзка с COVID-19. С насоките се създаде общоевропейска регулаторна и пруденциална рамка по отношение възможностите за временно отлагане на плащания по задължения на кредитоспособни клиенти на банките, изпитващи временни затруднения в резултат от пандемията.

На 3 април 2020 г. Управителният съвет на Българската народна банка приема решение, че ще спазва гласуваните в Европейския банков орган (ЕБО) Насоки относно законодателните и частните мораториуми върху плащания по кредити във връзка с COVID-19 (EBA/GL/2020/02) като в последствие Управителният съвет на Българската народна банка утвърждава представения от Асоциацията на банките в България (АББ) проект на Ред за отсрочване и уреждане на изискуеми задължения към банки и дъщерните им дружества - финансови институции във връзка с извънредното положение, въведено от Народното събрание на 13 март 2020 г.

Утвърденият мораториум осигурява възможност за промени в плановете за изплащане на главницата и/или лихвите по задълженията, без да се променят ключови

параметри по кредитния договор. Могат да бъдат разсрочвани задължения за срок до 6 месеца, който да изтича до 31 декември 2020 г. Разсрочваните задължения трябва да са били редовно обслужвани или с просрочие не повече от 90 дни към 1 март 2020 г. Клиентите трябва да заявят изрично пред обслужващата ги банка, че желаят да се възползват от предлаганите облекчения.

През септември 2020 г. след анализ на ефектите от мораториумите и възможностите за нормализиране на икономическата активност и финансовото посредничество ЕБО взе решение за преустановяване на мораториумите върху плащанията.

Последващото ускорено разпространение на пандемията доведе до различни по обхват, дълбочина и продължителност ограничителни мерки както в България, така и в целия Европейски съюз. Това наложи необходимостта от разглеждане на възможността за удължаване действието на насоките на ЕБО като се взима решение да реактивира Насоки EBA/GL/2020/02 относно законодателните и частните мораториуми върху плащанията по кредити с нов краен срок на прилагане на мораториума 31 март 2021 г., заместващ предходния краен срок 30 септември 2020 г. Максимално допустимият срок на отсрочванията е девет месеца, като този срок включва и срока на вече одобрено отсрочване по съответната експозиция.

Програми за подпомагане на бизнеса

С цел облекчаване ефектите на икономическия спад в резултат на COVID-19 и запазването на работни места, бяха създадени редица програми за подкрепа на бизнеса и гражданите. През 2020 година банката се присъедини към следните програми:

- Финансово споразумение с Българска банка за развитие АД за гарантиране на портфейл от кредити по Програма за гарантиране на безлихвени кредити в защита на хора, лишени от възможността да полагат труд поради пандемията от COVID-19;
- Финансово споразумение с Българска банка за развитие АД за гарантиране на портфейл от кредити по Програма за портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността на микро-, малки и средни предприятия (МСП), пострадали от извънредната ситуация и епидемията от COVID-19;
- Гаранционно споразумение за изпълнение на „Портфейлна гаранция с таван на загубите за преодоляване на последствията от COVID-19", финансирана със средства от Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 г., сключено между Търговска банка Д АД и Фонд мениджър на финансови инструменти в България (ФМФИБ).

Предприети мерки и действия

За предотвратяване на евентуално негативно влияние и ефекти на пандемията върху дейността на банката и финансовото й положение, ръководството е:

- взело решение за предложение към акционерите за капитализиране на печалбата за 2019 г., възлизаща на 7,897 хил. лева, което е одобрено на Общото събрание на акционерите на 25.06.2020 г.;
- планирало предложение към акционерите за решение за капитализиране на печалбата за 2020 г., възлизаща на 7,586 хил. лева.;
- провело множество информационни и разяснителни кампании относно начините на предпазване от заразяване с COVID-19;
- предоставило лични защитни средства както на своите служители, така и на клиентите, посещаващи банковите офиси;
- създало организация на работа на служителите си по график от различни локации на банката и от вкъщи;
- предприело действия за облекчаване процеса по предоговаряне на кредитните експозиции на клиентите;
- въвело ежедневно наблюдение на кредитния портфейл за експресна индикация на проблеми при кредитополучатели и спешно разработване на мерки за реакция и управление на рисковете;
- предоставило възможност за удължаване срока на револвиращи кредити;
- въвело ежедневно наблюдение пазарите на ценни книжа и прогнозите за тях с цел предприемане на конкретни мерки;
- въвело текущо наблюдение пазарите на имотите и прогнозите за тях;
- в изпълнение на предвиденото в Насоките на ЕБО, банката е разработила и прилага Оперативен план с цел ограничаване на рисковете, произтичащи от извънредната ситуация в световен мащаб, както и навременно установяване и разграничаване на проблемите при нейните бизнес и индивидуални клиенти – кредитополучатели. Планираните действия са насочени към извършване на надеждна оценка на вероятността от неплащане, съответно разграничаване на случаите/индикациите, които могат да са свързани с дългосрочни финансови проблеми на кредитополучателите от тези произтичащи от пандемията и водещи до временни ликвидни затруднения.

Ръководството на банката продължава текущо да следи за поява на рискове и респ. на последици от пандемията върху бизнеса като изпълнява текущи анализи и оценки, както и разработва възможни сценарии/мерки за реакция и овладяване на потенциални рискове.

VII. Финансови показатели на групата

В съответствие с чл.39. т 1 и 2 от Закона за счетоводството Търговска банка Д АД представя финансови и нефинансови показатели, представящи развитието на банката.

Благодарение на приложените през 2020 г. мерки за намаляване на негативните ефекти от коронавирусната пандемия, групата продължи да посреща успешно предизвикателствата, свързани с високата конкуренция на банковия пазар, влошаващата се икономическа среда и значителния елемент на несигурност и трудна прогнозируемост на събитията. През годината групата успя да насочи своята бизнес стратегия основно към:

- продължаване на работата по оптимизиране на управлението на активите и пасивите;
- запазване на отлични бизнес взаимоотношения и осигуряване на компетентно съдействие и подкрепа на корпоративните и индивидуалните клиенти на банката в светлината на новата икономическа реалност;
- по-нататъшно повишаване на качество и ефективността от предлаганите банкови услуги и продукти;
- близък и непрестанен монитроинг на качеството на кредитния портфейл;
- повишаване на ефективността при управление на риска;
- предоставяне на конкурентно обслужване чрез развитие на информационните технологии и дигитални канали;
- грижа за здравето и безопасността на клиенти и служители;

Финансовото състояние на групата през 2020 година остава стабилно и устойчиво, с повишена ефективност и профитабилност. Негативните икономически ефекти са добре адресирани, мониторирани и управлявани в посока тяхното минимизиране и/или елиминиране.

ОСНОВНИ ФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ-КОНСОЛИДИРАНИ ДАННИ

Финансови резултати (хил.лв)	2019	2020
Нетен доход от лихви	24 309	26 689
Нетен доход от такси и комисионни	7 888	7 519
Нетен доход от търговски операции	1 951	1 686
Нетна загуба от обезценка на финансови активи	(297)	(3 766)
Оперативен доход	**33 851**	**32 128**
Административни разходи за дейността	(27 205)	(25 571)
Други доходи от дейността, нетно	2 164	1 885
Печалба преди данък върху печалбата	**8 810**	**8 442**
Разход за данък върху печалбата	(893)	(856)
Нетна печалба за годината	**7 917**	**7 586**

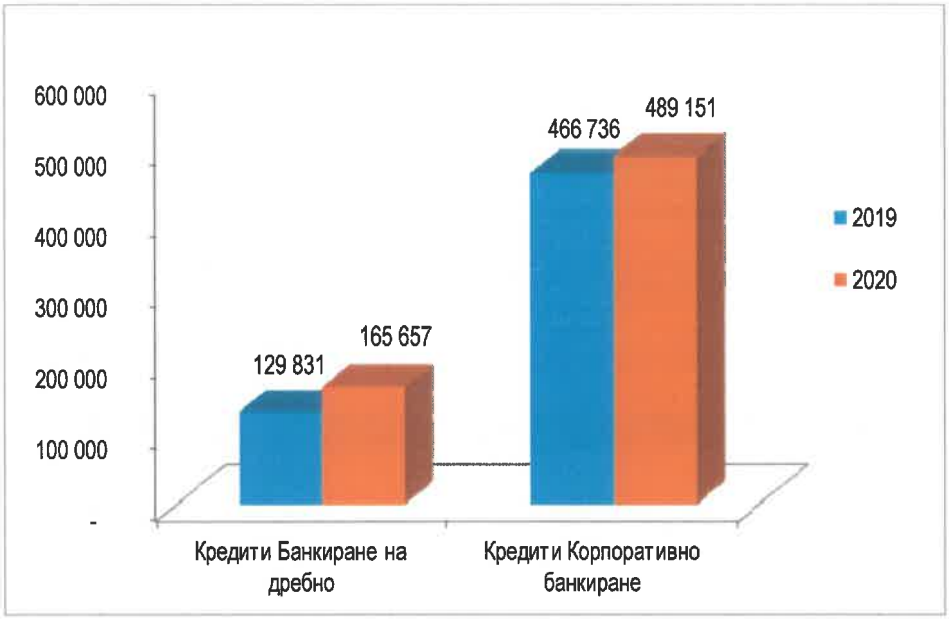
Балансови показатели (хил.лв)	2019	2020
Общо Активи	1 013 762	1 158 701
Предоставени кредити и аванси на клиенти(брутни)	629 389	686 921
Вземания от банки	116 986	20 416
Ценни книжа	104 732	195 515
Задължения към клиенти	855 169	994 421
Задължения към банки	14 286	10 695
Собствен капитал	136 234	144 757
Основни съотношения (%)	**2019**	**2020**
Съотношение кредити спрямо депозити	73.6	69.1
Балансови провизии спрямо кредити	5.9	5.4
Нетен лихвен марж	2.4	2.5
Съотношение на обезценка към кредити	- 0.0	- 0.5
Възвръщаемост на активите	0.8	0.7
Възвръщаемост на собствения капитал	5.8	5.4
Обща капиталова адекватност	17.35	20.80

През 2020 г. групата отчита печалба преди данъци в размер на 8,4 милиона лева като възвръщаемостта на капитала е 5,4%, а възвръщаемостта на активите 0,7%.

Общият размер на активите на групата Търговска банка Д към края на 2020 година достигна 1 159 милиона лева като отбелязва увеличение спрямо 2019 година от 14%.

Брутният размер на предоставените кредити и аванси на клиенти нараства с 9% или 58 млн. лева на годишна база. Размерът на привлечените средства от клиенти към 31.12.2020 година е 994 млн. лева или увеличение с 16% на годишна база.

Предоставени кредити

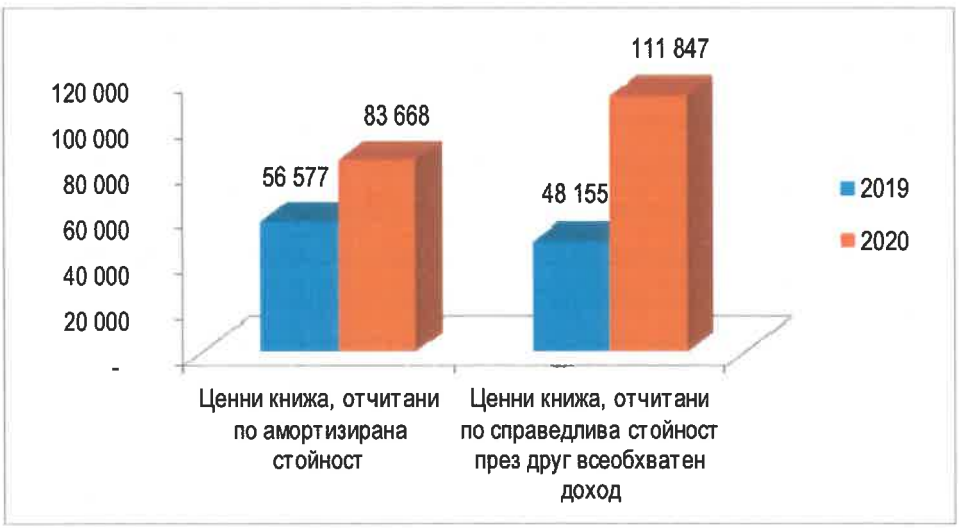
*Корпоративно банкиране включва бюджетни и публични клиенти (изключени съдебни и присъдени)

*Банкиране на дребно включва граждани и малки бизнес клиенти (изключени съдебни и присъдени)

През 2020 година делът на корпоративните кредити на групата представлява 71% от брутния портфейл на Групата. Корпоративният портфейл бележи ръст на годишна база от 5% или 22 млн. лева.

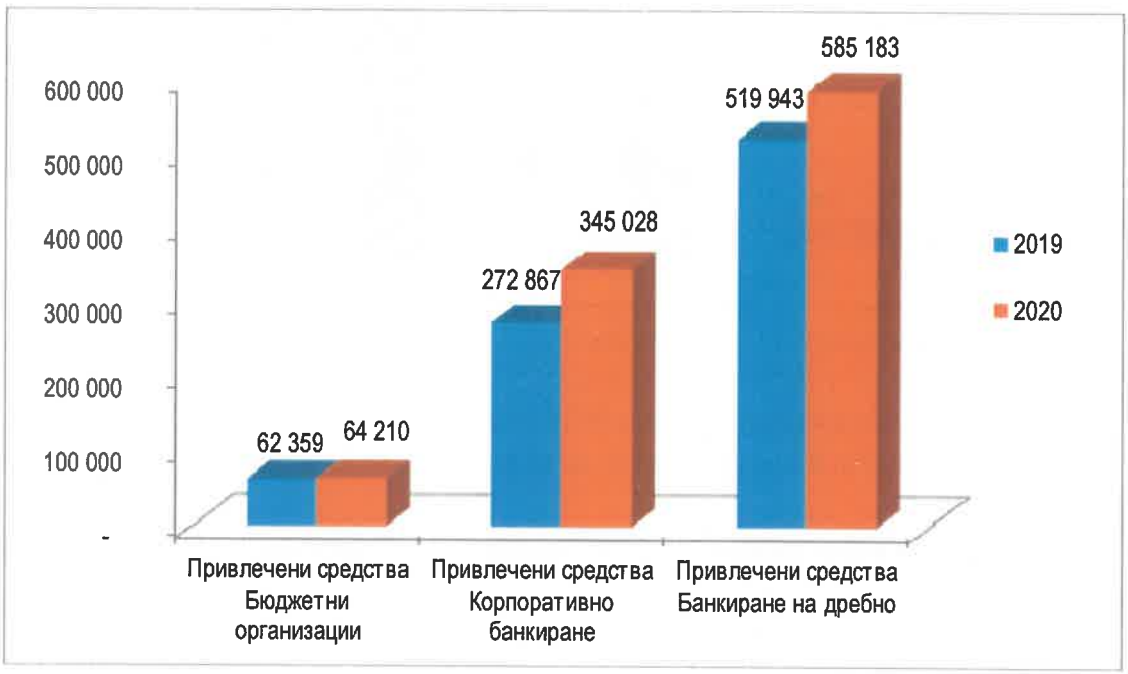
Кредитите Банкиране на дребно нарастват с 28% на годишна база, водени основно от ръст в жилищните кредити и потребителските кредити с ипотека.

Ценни книжа

През 2020 година Групата чрез компанията-майка (банката) увеличи портфейла си от ценни книжа с 91 млн. лева, като увеличението в ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност е в размер на 27 млн. лева и увеличение с 64 млн. лева при книжата, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Привлечени средства

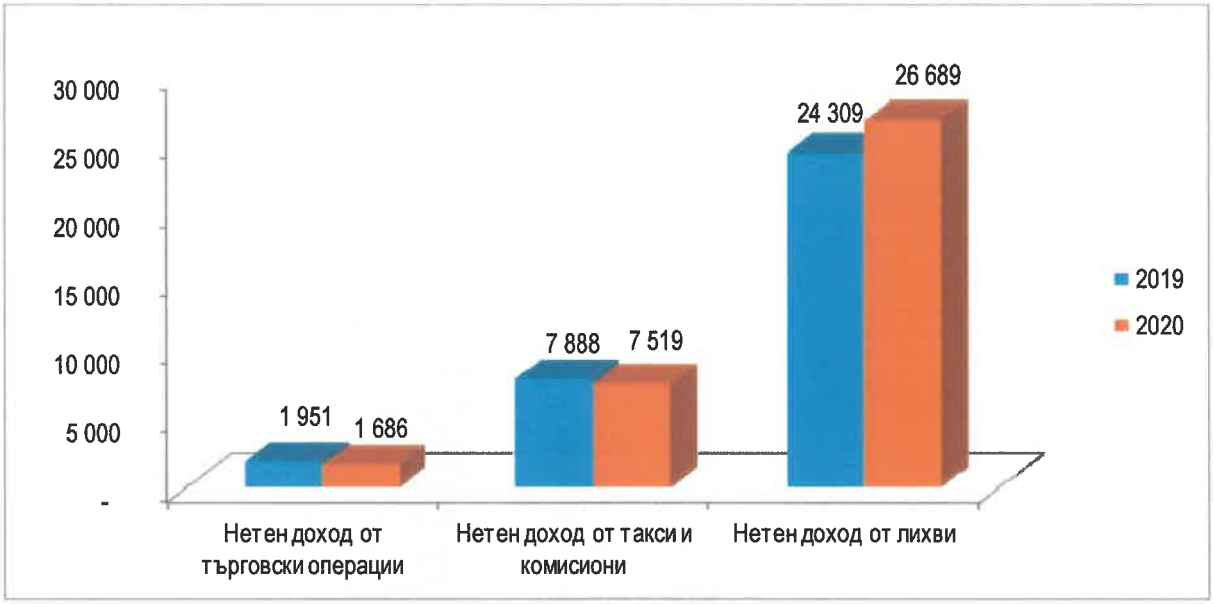
Групата води балансирана политика по отношение на управлението на активите и пасивите, с цел оптимизация на постигнатите резултати.

Привлечените средства в корпоративно банкиране се увеличават на годишна база с 26% или 72 млн. лева.

Привлечените средства от бюджетни организации се увеличават с 3% на годишна база.

Увеличението в привлечените средства Банкиране на дребно на годишна база е 65 млн. лева или 13%.

Оперативен доход

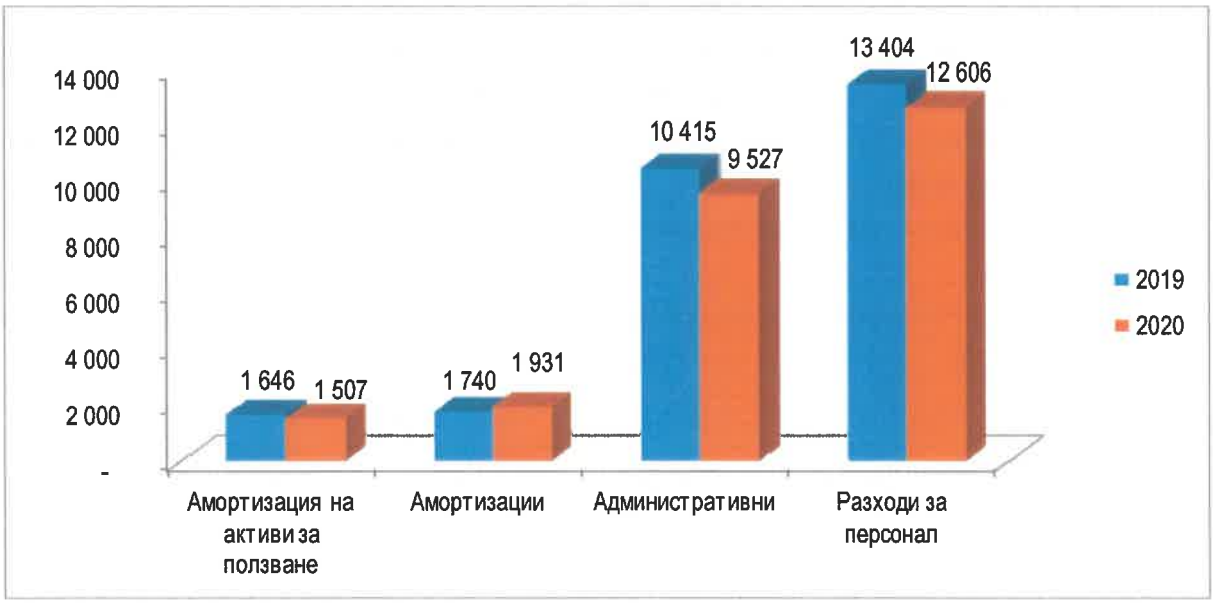

Оперативният доход на групата през 2020 година достигна 36 млн. лева.

За отчетения период приходите от лихви се увеличават до 26,6 млн. лева., или 10% на годишна база.

Нетният доход от такси и комисионни достига 8 млн. лева, запазвайки нивото си от предходната година.

Оперативни разходи

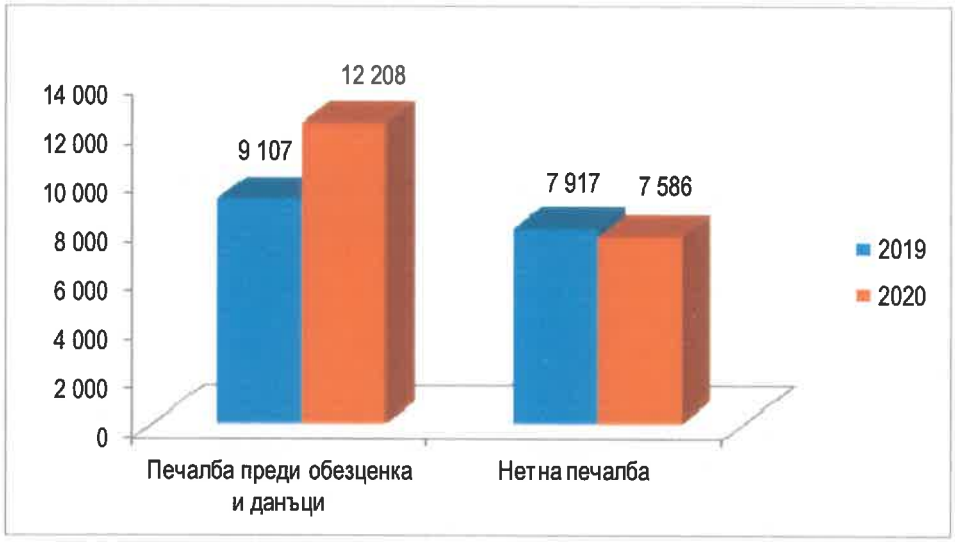

В резултат на стриктната политика на контрол и поддържане на висока ефективност, оперативните разходи намаляват с 6% на годишна база.

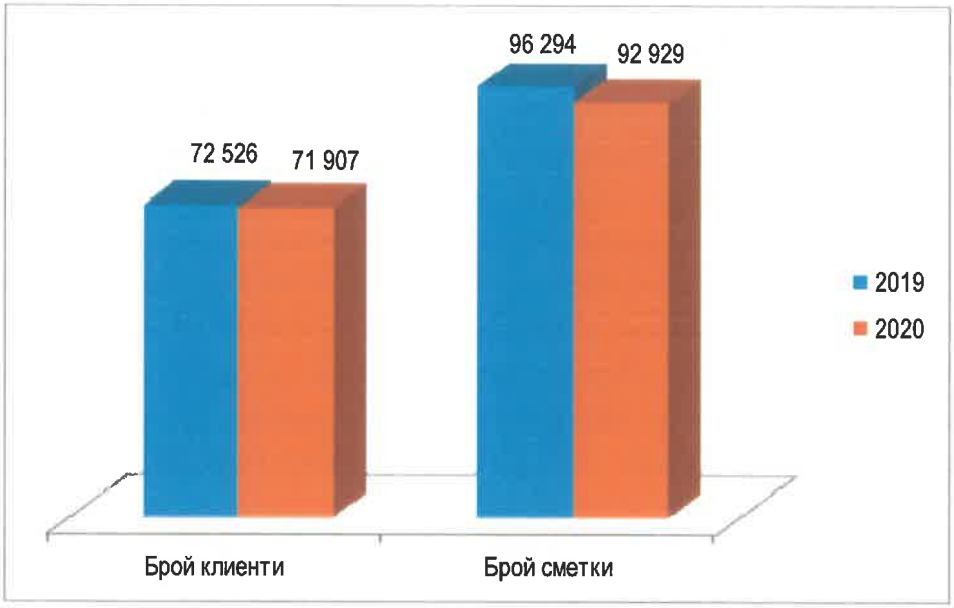
Допълнителни одиторски услуги

Одиторските дружества, извършващи одит на годишния счетоводен отчет на Банката (индивидуален и консолидиран), допълнително ще извършат през м. април 2021 г. ангажимент по договорени процедури съгласно МССОУ 4400 ще издадат и Доклад за фактически констатации във връзка с надеждността на системите за вътрешен контрол по чл.76, ал. 7, т.1 от Закона за кредитните институции и Наредба 14, чл. 5 за съдържанието на одиторския доклад за надзорни цели към 31 декември 2020 г.(АФА ООД и Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД са издали такъв доклад за Банката и към 31 декември 2019 г. през м. април 2020 г.). АФА ООД допълнително извършва и услуги по преглед за съответствие на преводи на Банката както за 2018 г. (през 2019 г.), така и за 2019 г. (през 2020 г.).

Нетен резултат

Брой клиенти и сметки

VIII. Управление на риска

В съответствие с чл.39 т 8 от Закон за счетоводството, групата представя политиката си по отношение на управлението на рисковете и експозицията на предприятието към съответния риск.

1. Кредитен риск

Кредитен риск и риск от контрагента е текущият или потенциален риск за приходите и капитала, възникващ от невъзможността на длъжника да изпълни изискванията, по който и да е сключен договор с Групата и/или невъзможността да действа в съответствие с договорните условия. Кредитният риск включва транзакционния риск, риска от обезпечението (остатъчен риск), държавния риск и риск от концентрация. Кредитният риск произтича основно от кредитната дейност на Банката, включващи Корпоративно банкиране и Банкиране на дребно. Групата е изложена на кредитен риск, произтичащ от други дейности, като например инвестиции в дългови ценни книжа, търговски дейности, капиталови пазари и други споразумения. Кредитният риск е най-големият риск, пред който Групата е изправена. Той е управляван и се контролира чрез централизирани специални рискови звена в Групата.

Транзакционният риск се отнася до отделните кредити и по същество се оценява вероятността кредитополучател да бъде в състояние да изплати задължението си, както и на крайната загуба в случай на неплатежоспособност на кредитополучателя след като

бъде реализирано обезпечението по кредита и бъдат приложени други смекчаващи фактори.

Рискът от обезпечението най-вече се състои от:

- Риск от рязък спад в стойността на обезпеченията;
- Обезпеченията стават неликвидни и непродаваеми;
- Недостатъчни процедури или неизпълнение на правилните стъпки, потвърждаващи приложимостта на договорите за обезпечение във всички относими юрисдикции.

Риск от влошаване на кредитния рейтинг или финансовото състояние на кредитополучател е текущият или потенциален риск за приходите и капитала на Групата, възникващ в следствие на влошаване на финансовото състояние на кредитополучател и/или намаляване на вътрешната или външна кредитна оценка на кредитополучател.

Рискът от концентрация засяга експозициите (преки или непреки), които могат да възникнат в рамките на отделна категория риск или между различни категории риск в Групата и които могат да предизвикат: достатъчно големи загуби, застрашаващи финансовото състояние и/или способността на Групата да поддържа основните си дейности или съществена промяна в рисковия профил на Групата.

Групата определя рискът от концентрация като един от важните потенциални източници на големи загуби, които могат да окажат съществено влияние върху финансовия й резултат и капитала.

Рискът от концентрация се разглежда както от гледна точка на балансовите експозиции на Групата, така и от гледна точка на задбалансовите й експозиции и експозиции, произтичащи от различните финансови инструменти. Рискът от концентрация по актива е тясно свързан с кредитния риск, анализиран и измерван като част от общия процес на управление на кредитния риск, но може да се прояви във всеки друг вид риск.

Групата структурира нивата на кредитния риск, който поема, чрез поставяне на определени лимити за приемлив риск по отношение на един кредитополучател или група кредитополучатели, по отношение на отрасли. Експозицията към банки и финансови институции, се ограничава допълнително чрез подлимити, обхващащи балансовите и задбалансовите експозиции. Ефективната диверсификация на кредитния портфейл на Групата е основен приоритет.

Управлението на специфичния кредитен риск се осъществява от Комитета за очаквани кредитни загуби на банката и се наблюдава от Управителния съвет. Функцията по управление на кредитния риск осигурява прилагането на подходяща политика и съответствието на тази политика със свързаните процедури и контроли за текущо наблюдение на всеки вид кредитна експозиция.

Ръководството на дружеството-майка текущо следи кредитния риск от концентрация на финансовите активи по сектори на икономиката, а така също и по отделни контрагенти на база на утвърдени лимити. Регулаторните лимити и вътрешно банковите лимити за максимални експозиции към едно лице и икономически свързани лица, в т. ч. към банки-контрагенти, се оценяват и анализират периодично. Общата кредитна експозиция към отделен отрасъл като процент от общия кредитен портфейл се проследява периодично и се разглежда от Управителния съвет на Банката.

Максималната експозиция към кредитен риск на Групата, включваща финансови активи, признати в отчета за финансовото състояние и условни ангажименти, отчетени задбалансово, е оповестена в *Приложение № 3.1 Кредитен риск* към консолидирания годишен финансов отчет на Групата за 2020 г.

Разпространението на пандемията COVID-19 доведе до безпрецедентна ситуация и криза в световен мащаб, която несъмнено ще оказва негативно влияние върху платежоспособността на клиентите на групата. Пълният обхват и продължителност на шока все още е трудно да бъдат надеждно или в цялост прогнозирани поради високата несигурност и неяснота относно бъдещи здравни мерки и ограничения, ефективност на програмите за ваксиниране, липса на подобни исторически свидетелства. Ръководството на групата е осъществило и продължава да осъществява редица действия за ограничаване на потенциалните бъдещи негативи, като е активиран оперативен план за работа в условия на пандемия, осъществява се активна дистанционна комуникация с кредитополучатели. Планираните действия са насочени към надеждна оценка на вероятността от не плащане, съответно разграничаване на индикации/събития които могат да са свързани с дългосрочни финансови проблеми на кредитополучателите от тези произтичащи от пандемията и водещи до временни ликвидни затруднения.

През 2020 г. предвид значителната несигурност в икономическата конюнктура, породена от пандемията COVID-19 в приетата от Управителен съвет „Риск стратегия на Търговска банка Д АД" е планирано да се прилагат следните средства за митигиране на риска, свързан с кредитните сделки:

- Извършване на ежемесечен мониторинг на клиентите с отложени плащания по мораториума, с цел навременно информиране на одобряващият орган, за възникнали ранни предупредителни сигнали;
- Ранно диагностициране на риска (EWS) и непрекъснат мониторинг на всички клиенти от гледна точка на два основни типа критерии:
  1) Задължителни, които са автоматични и не подлежат на решение – дни просрочие, наличие на значителни по размер запори, наличие на изпълнителни действия от трети страни.
  2) Незадължителни, които подлежат на преценка и решение - финансови и икономически показатели, които биха могли да водят до повишаване на кредитния риск и необходимостта от специално управление

Пазарен риск е рискът, при който стойността на даден инструмент се колебае в резултат на промени в пазарните цени, независимо дали тези промени са причинени от фактори, характерни за отделните инструменти или за техния издател (контрагент), или от фактори, отнасящи се до всички инструменти търгувани на пазара и вероятността, тези промени да повлияят отрицателно на финансовото състояние на групата. Най-често срещани рискови фактора за пазарен риск са лихвените проценти, валутните курсове, цените на борсовите стоки, цените на капиталовите съучастия и други пазарни променливи. Пазарният риск може да е функция на един, на няколко или на всички фактори и в много случаи той може да е изключително сложен.

Една от целите на дружеството-майка е да се определи нивото на пазарния риск, който институцията е готова да поеме. Рисковият апетит по отношение на пазарния риск следва да се оценява с оглед запазване на капитала на институцията, както и възможността за излагане на други рискове. Основната насока е да се увеличи възвращаемостта, като същевременно експозициите изложени на пазарен риск се поддържат в или под предварително определено ниво.

Групата е дефинирала рисковата рамка по отношение на сделките и инвестициите във финансови инструменти чрез въвеждане на лимити по видове финансови инструменти, лимити по контрагенти, лимити по държави, VaR лимит за портфейла от ценни книжа, лимит за модифицирана дюрация, индивидуални лимити. Бенчмаркът отразява дългосрочната инвестиционна стратегия по отношение на комбинацията от пазарен и кредитен риск, който ръководството е склонно да поеме за постигане на поставените пред Групата инвестиционни цели. Управлението на пазарния риск има за цел да:

- предпазва Групата срещу непредвидени пазарни загуби и допринася за стабилността на печалбата чрез независими идентификация, оценка и разбиране на пазарните рискове, присъщи на бизнеса;
- разработване на прозрачна, обективна и последователна информация за пазарния риск, като основа за начина за вземане на решения;
- определят рамката и минималния стандарт за контрол и управление на пазарния риск в цялата банка;
- осигуряване на съответствие с нормативните изисквания на местни и чуждестранни регулатори;
- създаване на рамка, която ще позволи на Групата да получи конкурентно предимство чрез основано на риска вземане на решения.
- стриктно съблюдаване и контрол по отношение на вътрешни и регулаторни инвестиционни ограничения в отговор на пандемията COVID-19.

Опасенията и страховете, свързани с разпространението на вируса COVID-19 и неговото въздействие върху глобалната икономика, се отразиха негативно върху

инвеститорските настроения, което от своя страна доведе до спад на цените на облигациите на основните пазари. Стресът на финансовите пазари бе повлиян от глобалната несигурност, която се увеличаваше все повече и повече. Пазарната ситуация бе изключително сложна и трудна за прогнозиране. Поради тази причина Банката проведе консервативна политика в инвестициите си в ценни книжа през 2020г. Тя бе насочена в покупки на ДЦК, които на фона на пандемията са най-ликвидни и с най-нисък риск. Банката бе ограничена в инвестициите си и от въведените допълнителни ограничения на БНБ във връзка с предприемане на макропруденциални мерки свързани с коронавирус COVID-19. Завръщането към растежа бе основано на първите новини, че спешно се ускорява процесът на разрешаване, производство и разпространение на ваксините, както и ваксинационните кампаниии. Към края на годината пазарната ситуация е стабилизирана на нивата от преди пандемията, включително и на притежаваните от банката финансовите инструменти.

2.1. Лихвен риск

Лихвен риск е текущият и прогнозен риск за приходите и икономическата стойност на една институция, произтичащ от неблагоприятни движения в лихвените проценти, който влияе върху чувствителните към изменение на лихвения процент инструменти.

Групата е изложена на лихвен риск, когато лихвената чувствителност на нейните активи не съответства на лихвената чувствителност на пасивите. Посредством управлението на лихвения риск Групата се стреми към стабилизиране на разликата между лихвените приходи и лихвените разходи, с цел осигуряване адекватна рентабилност и висока стойност, при приемливо ниво на риск.

При управление на лихвения риск Групата спазва насоките относно управлението на лихвения риск, по начин, пропорционален на размера, сложността и интензивността на дейността си. Основна цел на анализа на лихвения риск е да се идентифицират рисковите области и в частност конкретните подвидове лихвен риск, на които е изложена Групата и да се установи, дали те са съобразени с целите, стратегията и политиката на финансовата институция. Анализът на лихвения риск се извършва по отношение на всички бизнес процеси, всички продукти и услуги, предлагани и предоставяни от Групата.

Разглеждането на лихвения риск от гледна точка както на дохода, така и на икономическата стойност е с особена важност. Променливостта на доходите е отправна точка за лихвения анализ, тъй като значително намаление в доходите може да застраши нивото на капиталовата адекватност. Измерването на ефекта върху икономическата стойност (настоящата стойност на очакваните нетни входящи парични потоци в банката), обаче дава по-изчерпателна представа за потенциалните дългосрочни ефекти върху цялостната експозиция на банката. Разликата между лихвочувствителните активи и

лихвочувствителните пасиви в отделните матуритетни зони е така наречения метод на дисбаланс или GAP.

В зависимост от конкретните условия се използват следните подходи при управлението на лихвения риск, прилагайки метода на дисбаланса:

- Балансираност - осигуряване на паритет между лихвочувствителните активи и пасиви на банката;
- Преструктуриране на портфейлите от активи и пасиви при възникването на циклични изменения на лихвените проценти;
- Определяне размера на лихвените проценти, както и техния вид (фиксирани или променливи), по активите и пасивите на Групата в зависимост от тенденциите на развитие на вътрешния и международни финансови пазари.
- Експозицията на Групата по отношение на лихвения риск към 31.12.2020 година е оповестен в *Приложение № 3.2.1. Лихвен риск* от приложенията към консолидирания годишен финансов отчет на Групата към 31.12.2020 г.

2.2. Валутен риск

Валутният риск е риск от настъпване на загуби, свързани с позициите на Групата в чуждестранна валута. Тези позиции предизвикват специфичен риск, произтичащ от равнището на обменния курс на различните видове валути спрямо националната валута. Той се определя от обстоятелството, че когато Групата има открита позиция в чуждестранна валута (активите във валута не са равни на пасивите в същата валута), процесът на преоценка на същите формира положителни или отрицателни курсови разлики за Групата. Групата контролира валутния риск чрез стриктен ежедневен мониторинг и система от лимити.

Експозицията на Групата по отношение на валутния риск към 31.12.2020 година е оповестен в *Приложение № 3.2.2 Валутен и ценови риск* от приложенията към консолидирания годишен финансов отчет на Групата към 31.12.2020 г.

2.3. Ликвиден риск

Ликвидният риск представлява рискът от невъзможността на Групата да посрещне текущите и потенциалните си задължения, свързани с плащания, когато те са дължими, без да понесе неприемливи загуби.

Групата контролира ликвидния риск чрез основни принципи, формални критерии и индикатори за наблюдение на ликвидността на финансовите инструменти и пазари.

За да управлява риска, Групата поддържа във всеки момент високо ликвидни активи в различни валути. Управителният съвет на дружеството-майка (банката) определя Комитета за управление на активите и пасивите (КУАП) като отговорен орган за управление на ликвидността, пазарен, лихвен и валутен риск.

Експозицията на Групата по отношение на ликвидния риск към 31.12.2020 година е оповестен в *Приложение № 3.3. Ликвиден риск* от приложенията към консолидирания годишен финансов отчет на Групата към 31.12.2020 г.

3.Операционен риск

Операционен риск е рискът от загуба, произтичаща от неадекватни или не добре функциониращи вътрешни процеси, хора и системи, или от външни събития, в резултат на вътрешни измами, външни измами, неподходящи практики по отношение на заетостта и/или на безопасността на работното място, клиенти, продуктови или бизнес практики, повреди или унищожаване на материални/нематериални активи, повреди в IT системата, телекомуникациите или други технологии и системи, неизправности или грешки в изпълнението на операции, въвеждане, обработка или доставка. Операционният риск включва ИТ риск, правен риск и риск от неспазване на правилата

В дружеството-майка функционира и се надгражда вътрешна система за анализ и оценка на операционния риск, включваща вътрешно нормативна уредба и специализиран вътрешен орган - Комисията за оценка на рисковите събития, отговорен за координацията на дейностите по управление на операционния риск и подпомагащ процеса за постигане на ефективност и ефикасност на контролната среда в банката. Основната цел при управлението на операционните рискове е да опази (съхрани) активите на банката и нейната репутация и да осигури организационна и финансова оптимизация (ефикасност). Приоритет е въвеждане и прилагане на насоки на Европейския банков орган, в частност управлението на операционния риск в областта на информационните и комуникационни технологии и сигурност; извършване на оценка на операционните рискове, във връзка с предоставяните от банката платежни услуги; да се създадат условия за спазване на здравословни, безопасни условия на труд и равно третиране интересите на служителите; да се осигури достатъчност на застрахователното покритие и спазване на изискванията за съответствие с действащата нормативна уредба; да се предприемат мерки по предотвратяване на щети, загуби, наранявания, смърт, както и намаляване на цената на риска; да се осигурят начини и възможности за споделяне, повишаване на осведомеността и обучение на всички служители в Групата относно идентифициране на рисковете и тяхното въздействие.

Експозицията на Групата по отношение на операционния риск към 31.12.2020 година е оповестена в *Приложение № 3.5. Управление на собствения капитал* от приложенията към консолидирания годишен финансов отчет на Групата към 31.12.2020 г.

IX. Оперативна дейност на групата

1. Корпоративно банкиране

Разпределението на портфейла между голям и среден сегмент е в пропорция 59% към 41%:

- Големи корпоративни клиенти – 174,8 млн. лева
- Средни корпоративни клиенти – 255 млн. лева

Разпределението между двата сегмента запази приоритетната позиция на средния сегмент, което кореспондира с политиката за диверсификация на риска и недопускане на големи концентрации. Корпоративният портфейл на ТБ Д АД е разпределен по сектори, както следва: в сектори „Строителство", „Енергетика" и "Търговия", с дял на концентрация по 12% от кредитния портфейл всеки, следвани от сектор „Туризъм" и „Лека промишленост" с по 11% всеки, "Земеделие" (10%), сектор "Недвижими имоти и лизинг" (9%), сектор "Финанси и застраховане" (8%) и други браншове с концентрация под 4%. Добрата диверсификация защитава Банката от неблагоприятни промени в състоянието на съответните индустрии, които могат да застрашат качеството на целия портфейл. Освен това, разнообразният клиентски профил позволява да се проследи икономическото представяне в много на брой икономически сектори, със събиране на данни от основните участници, получаване на справки за нови перспективни клиенти, бързо проверяване на пазарния потенциал и др.

С цел запазване и увеличаване кредитите на земеделски производители срещу очаквани субсидии за следваща земеделска кампания, продължава актуализирането на продукта: земеделски кредит срещу субсидии, със съблюдаване новите възможности, правила и законодателни промени, с цел оптимизиране на процесите и правомощията за взимане на решение. Със създадения продажбен инструмент – калкулатор максимално се улеснява продажбата и изчислява размера на допустимото финансиране.

През изминалата 2020г., в съответствие с натиска на пазара и на регулациите от Европейския съюз, продължихме да анализираме приходите от такси и комисиони на Банката, като се предлагаха промени за постигане на по-висока доходност, при запазване на добро позициониране на пазара.

През цялата година тенденцията на намаляване и задържане на ниски стойности на лихвените нива по депозитни и спестовни продукти на всички участници в бизнес процесите в страната, включително и корпоративния бизнес, се запази. Въпреки стагнирането в резултат на пандемичната обстановка, ликвидността остана висока, а бюджетът за обем на привлечения ресурс беше преизпълнен.

За постигане на поставените цели екипът на дирекция Корпоративно банкиране, ще се ръководи както от предоставяне на висококачествено и гъвкаво обслужване на

текущите си клиенти, които се очаква през предстоящата 2021 година да възстановят бизнесите си, да стартират отложените бизнес начинания, така и от привличане на клиенти, ползващи разнообразни банкови продукти, с потенциал за транзакционен бизнес. Ще поставим акцент върху нарастване броя на продуктите, ползвани от един клиент и повишаване интензитета на банкиране от страна на клиентите. Планирани са разработки на нови продукти – пакети за корпоративни клиенти, както и нов стандартизиран продукт за финансиране срещу земеделска техника. Секторите, с добри перспективи и възможности за развитие през 2021 година, които Корпоративно банкиране ще таргетира, са програми по субсидии, свързани със селското стопанство, хранително-вкусова промишленост, инфраструктурни програми, проекти, обслужващи сектор химическа и фармацевтична индустрия, енергетика, както и земеделски производители –клиенти с история в Банката. Традиционно, Корпоративно банкиране ще развива добрия си опит и практики в сектори строителство и туристически бизнес, където има доказани добри резултати.

2. Банкиране на дребно

През 2020 г. в Банката продължи успешното развитие на сегмент Банкиране на дребно, като едновременно с това се утвърди и подобри продажбено-ориентирания модел на клоновата мрежа. С въвеждането и прилагането на единен модел за работа с клиентите, се фокусирахме върху качеството на обслужване и повишаване на степента, на удовлетвореност. Моделът позволи на служителите по-добре да съчетават обслужването на съществуващите клиенти с проактивни продажби на нови продукти и услуги и създава условия за привличане на нови клиенти, чрез разнообразни продажбени кампании и маркетингови инициативи. Основните цели, на Банката, през годината бяха свързани със стартиране на процес по автоматизация и дигитализация на процесите. Приоритет в работата ни бе да запазим качеството на обслужване на клиентите и да реализираме ръст в продажбите на основните продукти при спазване на против епидемиологичните мерки, които бяха наложени във връзка с пандемията от COVID-19. Фокусът на продажбите се насочи към клиенти с постоянни парични потоци/доходи с източници, които са слабо повлияни от ограниченията във връзка с преодоляване на последиците от пандемията. С цел защита на клиенти и запазване на качеството на кредитния портфейл приложихме възможностите за предоговаряне на задължения съгласно приетия от БНБ „Ред за отсрочване и уреждане на изискуеми задължения към банките и дъщерните им дружества-финансови институции във връзка с предприетите от органите на Р. България действия за ограничаване на пандемията от COVID-19 и последиците от тях“ .

През изминалата година бе увеличен броя на ново отпуснатите кредити при високо ниво на качество на кредитния портфейл. Постигнахме годишно нарастване на кредитния портфейл в Банкиране на дребно в размер на почти 30%, а на привлечените средства с 13%.

Пазарът на кредитни продукти за физически лица беше силно повлиян от пандемията и се характеризираше с по-слабо търсене и въвеждане на рестрикции при потребителското кредитиране. При жилищното кредитиране имаше значително по-изявено търсене и ръст на продажбите, въпреки въведените и тук по-високи изисквания към кредитоспособността на клиентите и коефициента LTV. Пазарът се характеризираше със засилена конкуренция от страна на банковите и финансовите институции. С цел запазване на добър ритъм на продажби и увеличаване на кредитния портфейл продължихме кампаниите, свързани с намаляване на лихвените нива по основните видове, с които се целеше и увеличаване на кръстосаните продажби.

През годината продължихме активното налагане на бранда на Банката и позиционирането й в областта на жилищното и ипотечното кредитиране, въпреки COVID 19 ситуацията в страната. В началото на годината проведохме среща-презентация със съдействието на Национално сдружение на недвижимите имоти във Варна и участвахме в семинар за развитие на продажбите на недвижими имоти с международен лектор в София. Епидемиологичната ситуация наложи нова тенденция за видео конферентни презентации, които замениха традиционно организираните срещи на живо с партньори на Банката. Участвахме в годишен семинар на изложение „EXPO MoitePari“ на тема жилищно кредитиране, където презентирахме условията за жилищни кредити на Д Банк. Участвахме в видео – конферентна среща с ERA България. През 2020 г. остана засилен фокуса на работа с кредитни посредници и чрез сдружения с широко представителство на бизнеса в различни сфери разширихме работата си с нови партньори и посредници. Подкрепихме позиционирането на Банката в областта на жилищните кредити със засилена реклама в таргетирани сайтове и аутдор реклама в големите градове и националната пътна мрежа.

През годината продължиха усилията ни за подобряване на процесите и продуктите.

През 2020г. промените в лихвените нива по привлечени средства бяха умерени, като продължи тенденцията за намаляване на лихвите в съответствие с пазарните лихвени нива. Банката коригира лихвите по депозитните си продукти в началото на м. юли 2020 г. като намалението беше от 0,05 до 0,20 процентни пункта в зависимост от продукта

и срочността. Намалени бяха и лихвените нива по спестовните и детските влогове от м. септември 2020 г.

През 2020 г. Банката продължи активно привличане на нови клиенти чрез неприсъствени продажби на онлайн депозити посредством корпоративния сайт на Банката, чрез идентификация от разстояние и електронно подписване през Евротръст. Продуктът Онлайн депозит се приема отлично от клиентите.

През м. май 2020 г. беше въведен нов кредитен продукт Потребителски кредит „ЗАЩИТА", съгласно сключено Финансово Споразумение между Банката и Българска Банка за Развитие АД. Програмата на ББР АД включва гарантиране на безлихвени кредити като защита на хора, лишени от възможността да полагат труд поради пандемията от COVID-19.

В края на 2019 г. Банката изпълни изискванията на Регламент (ЕС) 2019/518 на Европейския парламент по отношение на изравняване на таксите за получени и наредени валутни преводи в евро за ЕИП с размера на таксите на левовите преводи.

Въпреки усложнената епидемиологична обстановка и последвалото рязко свиване на икономическата активност в страната, в следствие на въведеното извънредното положение и ограничаване на движението през второто тримесечие на годината, през 2020г. в сегмент Малък бизнес реализира ръст на кредитния портфейл в размер на 26%.

Търговският фокус през годината се насочи върху привличането на нови бизнес клиенти с добър финансов профил, чрез по-ниски нива на лихви, такси и комисиони.

Акцентът в кредитирането бе насочен към развитие на портфейла от кредити на малки предприятия с висок потенциал и агробизнес клиенти. Паралелно с финансирането на този профил клиенти разширихме и обхвата от ползваните от тях продукти и услуги. През 2020 г. година продължихме да утвърждаваме позицията на Банката и да развиваме партньорства с клиенти с висок потенциал, чрез създаването на цялостни решения за банково обслужване на този тип клиенти и провеждане на различни търговски инициативи, в т.ч.:

Търговска инициатива за продажба на пакетни програми за клиенти малък бизнес, проведена през третото и четвърто тримесечие, с цел стимулиране на увеличението на транзакционния бизнес.

Търговска кампания за финансиране на клиенти Малък бизнес с преференциални параметри, действаща през първите три тримесечия на 2020 г., с цел стимулиране

развитието на кредитния портфейл от клиенти малък бизнес в условията на епидемиологична обстановка.

Привлечените средства по разплащателни сметки и депозити от клиенти Малък бизнес компании нараснаха с 26% на годишна база.

През 2020 г. отново се наблюдава устойчив ръст на клиентите, които ползват услугата за отдалечено банкиране Д Банк Онлайн. За една година активните потребители на платформата за интернет банкиране са нараснали с над 9%, като преобладаващият дял продължава да е на физическите лица. Броят на извършените през основния електронен канал операции отбелязва още по-впечатляващо увеличение – 32% над този за 2019 година. По-високият темп спрямо предходната година е следствие не само на трайно установената пандемична обстановка, но и на извършените нововъведения – за да отговаря на нарастващите потребности на клиентите услугата непрекъснато се развива и подобрява, като през годината бяха планирани и успешно осъществени редица доработки, засягащи различни аспекти от нейната функционалност. Също така бяха оптимизирани и процесите по регистриране на нови потребители и управлението на съществуващи, като по този начин се повиши бързината на обслужване.

Друга стъпка в посока надграждане на функционалността и сигурността на платформата Д Банк Онлайн и в същото време изпълнение на регулаторните изисквания за задълбочено удостоверяване на идентичността на потребителите, съгласно условията на Втората платежна директива и Регулаторните технически стандарти, бе имплементирането на новото средство за електронна идентификация Д Токен, налично в най-популярните платформи Android и iOS. Апликацията не само отговаря на най-съвременните стандарти за сигурност и защита, но може да се използва в два режима – с и без наличие на интернет връзка. Разработен в партньорство с водещите доставчици на услуги в областта на информационната сигурност, Д Токен се предлага напълно безплатно както за физически, така и за юридически лица. За допълнително улеснение на потребителите, изборът/активацията на софтуерния токен бе възможно да се осъществи и изцяло дистанционно чрез системата Д Банк Онлайн. Внедряването на мобилна апликация за софтуерен токен е първата крачка в процеса по развитие на приложения за смарт устройства, като банката вече работи активно и по Д Мобайл – усъвършенствана персонализирана платформа за мобилно банкиране, софтуерен токен и решение за биометрична автентикация при картови разплащания в интернет среда. Интегрираната апликация Д Мобайл включва богата гама от функционалности, широки възможности за

персонализиране, интуитивен дизайн и безкомпромисна сигурност, за най-доброто потребителско преживяване, като стартът на предлагането й е предвиден за първата половина на 2021 година.

През 2020 година Банката продължи успешно да следва одобрената стратегията за развитие на картовия бизнес, с цел задоволяване на потребностите на клиентите и оптимизиране на процесите. Постигнатата синергия с електронните канали през втората половина на годината постави основите на по-бързо и качествено клиентско обслужване, по-висока степен на оперативност и по-добра готовност за управление на предстоящите проекти в областта. Паралелно с това се засили и капацитета за реализиране на нови бизнес активности и подобряване на пазарното присъствие. В рамките на годината броят на обслужваните ПОС търговци нарасна с 3%, издадените платежни карти се увеличиха с почти 20%.

Отново с грижа за своите клиенти и с оглед повишаване на сигурността на картовите плащания в Интернет, считано от септември 2020 Търговска банка Д АД въведе новите стандарти на Mastercard за използването на двуфакторна в т.ч. и биометрична автентикация при плащане в сайтове на търговци, които са обозначени с логото на Mastercard Identity Check. Промените са в унисон с изискванията на българското законодателство и Делегиран регламент (ЕС) 2018/389 на комисията от 27.11.2017г. за допълнение на Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регулаторните технически стандарти за задълбочено установяване на идентичността на клиента и общите и сигурни отворени стандарти на комуникация, като съгласно тях Банката автоматично ще регистрира всяка една платежна карта на потребител с наличен в системата й телефонен номер за повишеното ниво на сигурност. Като допълнително удобство клиентите могат да избират между два варианта на двуфакторна автентикация: приложение за биометрична идентификация и комбинация от секретни пароли - статична и динамична (еднократна, доставяна чрез SMS на мобилно устройство) парола.

3. Публични клиенти

Като част от структурата на Търговска Банка Д АД, отдел Публични клиенти и финансови институции (ПКФИ) осъществява взаимоотношенията с външни финансиращи институции, както и с бюджетни клиенти и търговски дружества с преобладаващо държавно и/или общинско участие в капитала, явяващи се възложители по смисъла на Закона за обществените поръчки, Закона за публичните предприятия или други

приложими актове, регламентиращи правния ред по осъществяване на публичните процедури.

Отделът създава и поддържа с клиентите взаимоотношения, изградени на основата на взаимно доверие и последователна политика. За този сегмент, водеща роля има познаването и съобразяването, зачитането на особеностите на бюджетните разпоредители и публичните предприятия, на техните специфичните потребности, правила и ред. Поради различията, породени от характера им на дейност и формата на управление, публичните клиенти представляват специални субекти, изискващи индивидуален подход във всеки отделен етап.

През 2020 година, отделът продължи успешното си сътрудничество с вече привлечените клиенти, като същевременно разшири обхвата на предоставяните услуги. Това намери израз в повишаване обема на сделки – кредити, цесии и др. Индивидуалният подход в нашата работа, допринася и за популяризиране продуктите на Банката за физически лица. През 2020 г. се отбелязва и ръст в продажбите на продукти за физически лица, реализирани чрез привлечени публични клиенти. Качеството на услугите, които отделът предоставя, рефлектира и в популярността на Банката, която през 2020 е значително по-разпознаваема и търсена от публичните предприятия и бюджетните разпоредители.

Високо квалифицираните услуги по обслужване, финансиране и консултации, които отдела предостави през 2020 г., доведоха до плодотворно сътрудничество, както и за начертаване на перспективи за напред. Планирането и прогнозите са възможни и надеждни, поради особеностите в управлението на публичните клиенти. Клиентите на ПКФИ приоритетно финансират дългосрочни цели, което създава условия за възникване на нови пазарни ниши във времето – било то за клиента или за негови служители. Усилията на екипа на ПКФИ са насочени и към постигане на конкурентни пазарни нива за финансиране и общо банково обслужване на публичните клиенти.

В продължение на целите пред отдела от 2019 г., и през 2020 г. работата беше целенасочена към постигане на ръст за Банката в сегмент „Публични клиенти", както по отношение на кредитен портфейл и привлечен ресурс, така и по отношение на клиентската база като брой и обеми.

Усилията на екипа продължават да бъдат насочени както към мултиплициране ефекта от привлечените клиенти, така и към откриване на нови възможности – и като клиенти и като способи. И през 2020 г. продължиха усилията по разгръщане на потенциала за бизнес чрез изкупуване на вземания (цесии) и други кредитни инструменти.

Увеличението на клиентската база от публични и бюджетни клиенти, освен към обемите на специфичния за отдела бизнес, предоставя възможност и за повишаване ръста на продажби на продукти както на физически лица (на персонала на всички наши клиенти), така и на юридически лица (техни доставчици и контрагенти). Чрез активното участие в процедурите за избор на финансови институции за комплексно банково

обслужване на публичните и бюджетни възложители, се създават реални предпоставки за нарастване на обемите и в другите сегменти на банковия бизнес като например обслужването на служителите им в пълната гама продукти за индивидуални клиенти – сметки, картови продукти, депозити, кредити, инвестиционни услуги и др.

През 2020 г. звеното успя за организира и реализира участието на Банката във всички процедури, по които се явяваше допустим участник, като бяха спечелени значителен брой от тях, постигайки добро изпълнение на заложените обеми както по отношение на кредитирането, така и по отношение на привлечения ресурс, в условията на една особена икономика и динамично променящ се ценови пазар.

4. Финансови пазари и инвестиции

През изминалата 2020 финансова година в Дирекцията продължава работа по текущите задачи в качеството й на трежъри на банката по осигуряване на ликвидност и инвестиране на свободните средства.

Дирекцията осигурява оперативната ликвидност, необходима за текущите разплащания чрез сделки на паричния пазар.

През 2020 г. поради условията на частично затваряне поради пандемията и задържането на по-висока ликвидност, Дирекцията увеличи сериозно портфейла от ценни книжа от малко под 114 млн. лв. до 195 млн. лв. Бяха заменени падежиращите емисии ценни книжа, като в същото време бяха направени и нови инвестиции. Следствие продължаващият натиск върху лихвите на финансовите пазари общата доходност на портфейла падна от 2.4 % през предходния период до 1,4 %.

Изминалата година беше белязана от извънредните мерки следствие на пандемията от COVID-19. Затварянето на много сектори в икономиката доведе до намаляване на оборотите и задържане на много средства по клиентски сметки, повишавайки ликвидността.

В областта на валутната търговия 2020 г. също беше относително успешна като нетният резултат от тази дейност възлиза на 1,7 млн. лв.

5. Д Застрахователен брокер ЕООД

Предметът на дейност на Д застрахователен брокер ЕООД е осъществяване на посредничество по възлагане за сключване на застрахователни договори и свързаните с тях консултантски услуги.

През 2020 г. дъщерното дружество е сключило 2 680 броя застрахователни договора в „Общо застраховане“ и „Живото застраховането“.

Общо записан премиен приход през 2020 година е в размер 1 311 хил. лева.

Реализираните комисиони по сключените застрахователни договори са 284 хил. лв.

Д Застрахователен брокер има сключени договори със следните застрахователни компании:

- ЗАД „Алианц България“
- ЗАД „Армеец“
- ЗАД „Булстрад ВИГ“
- ЗАД „България“ АД
- „ДЗИ ОЗ“ АД
- „Дженерали застраховане“ АД
- „Евроинс“ АД
- ЗК „Лев Инс“ АД
- „ОЗК“ АД
- ЗК „Уника“ АД
- ЗД „Бул Инс“ АД
- ЗК „Уника Живот“ АД
- ЗАД „Булстрад Живот“
- „ДЗИ Живот“ АД
- “Групама”

За 2020 г. е отчетена нетна счетоводна печалба в размер на 151 хил. лева (2019 г.: 109 хил. лв.).

6. Д Лизинг ЕАД

Дъщерното дружество Д Лизинг ЕАД предоставя лизингови услуги както на клиенти на групата Търговска банка Д, така и на външни за групата клиенти.

Като търговско дружество една от целите на Д Лизинг ЕАД е да извършва дейност по предоставяне на финансиране при максимално пазарни и ефективни условия, така че да формира печалба за своя акционер, като в същото време отговаря на постоянно променящите се очаквания на своите клиенти. Стремежът е непрекъснато да се развиват и актуализират предлаганите продукти и услуги, и по този начин лизинговото дружество да се превърне в разпознаваема финансова институция на лизинговия пазар в България и да обогати продуктовата гама предлагана в групата Търговска банка Д.

Към 31.12.2020 г. активите на дъщерното дружество са в размер 13 050 хил. лева. Дружеството е предоставяло финансиране на целевите си групи под формата на финансов лизинг на стойност 12 124 хил.

Пасивите на Дружеството представляват основно задължения по сключени договори за кредит с Търговска банка Д АД в размер на 8 719 хил. лева и с Българска Банка за Развитие в размер на 1 720 хил. лева. Последните са усвоени по програма „Лизинг Лайн”,

с подкрепата на Европейския инвестиционен фонд и „Европейския механизъм за микрофинансиране на „Европейския съюз".

7. Д Имоти ЕООД

Д Имоти– предметът на дейност включва покупко-продажби на недвижими имоти, проектиране, обзавеждане и строеж на недвижими имоти с цел продажба, отдаване под наем.

Към 31.12.2020 г. активите на Дружеството са на стойност 10 368 хил. лева. Пасивите представляват търговски задължения в размер на 95 хил. лева.

X. Планове за развитие

В съответствие с чл.39 т.4 от Закона за счетоводството Групата представя очакваното стратегическо развитите през 2021 година.

През 2021 година Групата предвижда да насочи усилията си към :

- Устойчив ръст и развитие на дружеството-майка и неговите дъщерни дружества;
- Оптимизация на клоновата мрежа;
- Осъществяване на пълна синергия между Корпоративно банкиране и Банкиране на дребно, активизиране на кръстосаните продажби
- Модернизация на съществуващите и създаването на нови продукти и услуги, съответстващи на нуждите на клиентите;
- Доразвиване на алтернативните канали за дистрибуция за привличането на допълнителен бизнес, инициативи и продажбени кампании, маркетингова подкрепа;
- Подобряване на вътрешната организация, с цел достигане на пазарните стандарти по отношение на процесите и одобренията на кредитните сделки;
- Интензивно обучение на служителите и отлично ниво на обслужване на клиентите;
- Опростяване и дигитализация на основните процеси във фронт офис и бек офис;
- Инвестиции в техническа и апликационна инфраструктура;
- Стартиране и финализиране на вече стартирали стратегически за Групата проекти;

XI. Събития след датата на финансовите отчети в съответствие с чл. 45 във връзка с чл. 39 т. 3 от закона за счетоводството

След датата на изготвяне на отчета не са настъпили други събития, които да имат ефект върху финансовите отчети на Групата към 31.12.2020 година.

Дата: 31 март 2021

Анна Аспарухова
Главен изпълнителен директор
ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД

ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД
София

Мартин Ганчев
Изпълнителен директор
ТЪРГОВСКА БАНКА Д АД

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

Групата Търговска банка Д (групата) се състои от Търговска банка Д АД (дружество-майка/банката) и нейните три дъщерни дружества – Д Лизинг ЕАД, Д Застрахователен брокер ЕООД и Д Имоти ЕООД.

Състав и функциониране на административните, управителните и надзорни органи и техните комитети

Дружество майка

Търговска Банка Д АД има двустепенна форма на управление. Общото събрание на акционерите избира Надзорен съвет, който от своя страна избира членовете на Управителния съвет, Главен изпълнителен директор, Изпълнителните директори.

Роля и отговорности на **Ръководния орган** в лицето на **Надзорния съвет и на Управителния съвет.**

Ръководният орган носи крайната и цялата отговорност за Банката и определя, упражнява контрол и носи отговорност за прилагането на организационните правила и регламентиращи вътрешно управление в Банката, което гарантира нейното ефективно и разумно управление.

Задълженията на ръководния орган са ясно определени, като се прави разграничение между задълженията на Управителния съвет - управленската (изпълнителната) функция и на Надзорния съвет - надзорната (неизпълнителната) функция.

Отговорностите и задълженията на Надзорния съвет и на Управителния съвет са представени подробно в следните документи.

- Устава на Търговска банка Д АД;
- Правила за обхвата на правомощията и отговорностите на администраторите и на лицата, заемащи ключови позиции в банката;
- Правила регламентиращи реда за вземане на решения в Търговска банка Д АД;
- Правилник за работата на Управителния съвет на Търговска банка Д АД, одобрен от Надзорния съвет на Търговска банка Д АД;
- Устав на Д Лизинг ЕАД;
- Устав на Д Застрахователен брокер ЕООД;

- Устав на Д Имоти ЕООД.

Всички членове на ръководния орган са напълно запознати със структурата и отговорностите на ръководния орган, както и с разделението на задачите между различните звена на ръководния орган и неговите комитети. С цел да се разполага с подходящи механизми за контрол и противодействие, вземането на решения не трябва да бъде доминирано от един член или от малка подгрупа членове. Надзорната и управленската функция на ръководния орган следва да си взаимодействат ефективно. Двете функции следва да предоставят една на друга достатъчно информация, която да им позволява да изпълняват съответните си роли.

Ръководният орган носи отговорност за определяне, одобряване и контролиране прилагането на:

- цялостната бизнес стратегия и ключовите политики на институцията в приложимата правна и регулаторна рамка, като се отчитат дългосрочните финансови интереси и платежоспособността на Банката;
- цялостната стратегия за риска, включително рисковия апетит на институцията и нейната рамка и мерки за управление на риска, за да се гарантира, че ръководният орган отделя достатъчно време за проблемите, свързани с риска;
- адекватно и ефективно вътрешно управление и рамка за вътрешен контрол, която включва ясна организационна структура и добре функциониращи независими звена за вътрешно управление на риска, нормативно съответствие и одит, които имат необходимите правомощия, статут и ресурси, за да изпълняват своите функции;
- размера, вида и разпределението на вътрешния и регулаторния капитал, за да обхванат адекватно рисковете на Банката;
- цели за управление на ликвидността на Банката;
- политика за възнаграждения, която да е в съответствие с приложимото законодателство;
- правила, целящи да гарантират, че индивидуалните и колективните оценки на пригодността на ръководния орган се извършват ефективно, че съставът и планирането на приемствеността на ръководния орган са подходящи и че ръководният орган изпълнява функциите си ефективно;

- подбор и процедура за извършване на оценка на пригодността за лица, заемащи ключови позиции;
- правила, целящи да гарантират вътрешното функциониране на всеки комитет на ръководния орган, когато бъде създаден, които предоставят подробна информация за:
  - ролята, състава и задачите на всеки от тях;
  - подходящ информационен поток, включващ документацията относно препоръките и заключенията, и нивата за докладване между всеки комитет и ръководния орган, компетентните органи и други страни;
- култура на поемане на риск, която се отнася до осведомеността за риска и поведението по отношение поемането на риск на институцията;
- корпоративна култура и ценности, които насърчават отговорно и етично поведение, включващи кодекс за поведение или подобен инструмент;
- политика по отношение на конфликти на интереси на институционално равнище и за персонала;
- правила, целящи да гарантират надеждността на системите за счетоводна и финансова отчетност, включително гарантиращи финансовия и оперативен контрол и спазването на правните изисквания и съответните стандарти.

Ръководният орган осъществява контрол върху процеса на оповестяване и комуникация с външни заинтересовани страни и компетентни органи.

Всички членове на ръководния орган са информирани за цялостната дейност, финансовото състояние и състоянието на институцията по отношение на риска, като се има предвид икономическата среда, както и за взетите решения, които оказват значително въздействие върху дейността на институцията.

Главен изпълнителен директор - осъществява контрол върху цялостната дейност на Банката и дейността на останалите Изпълнителни директори и членове на УС. Отговаря за въвеждането на взетите решения от УС и НС.

Изпълнителни директори и Членове на УС - организират работата по правилното прилагане на възприетата политика по управлението на рисковете и спазването на утвърдените лимити за дейностите, за които пряко отговарят, контролират работата на отделните структурни звена по отношение анализа и оценката на риска.

Комитети към Ръководния орган на Банката

В банката функционират комитети, които подпомагат дейността на Ръководния орган на банката.

Всеки комитет изпълнява своята работа на база Правила за своята дейност, който са приети от Управителния съвет и одобрени от Надзорния съвет.

Комитети към Надзорен съвет

Надзорният съвет на банката изпълнява функциите на **Комитет по риска**, като съветва и дава указания на Управителния съвет на банката във връзка с цялостната текуща и бъдеща стратегия по отношение на риска и склонността на банката към поемане на риск и подпомага контрола върху изпълнението й от висшия ръководен персонал. Надзорният съвет, като Комитет по риска, може да използва човешки и други ресурси, които счита за необходими и подходящи с оглед осъществяване на неговата дейност, включително външни експерти за получаване на консултации. Надзорният съвет изпълнява функциите на Комитет по риска, съгласно изискванията на Закона за кредитните институции и Наредба 7 на Българската народна банка за организацията и управлението на рисковете в банките. При изпълнение на своите функции като Комитет по риска, Надзорният съвет се придържа към предварително приети правила за работа на Надзорния съвет като Комитет по риска.

Надзорният съвет на банката изпълнява функциите на **Комитет по подбор** и организира и осъществява дейността си в съответствие с разпоредбите на Закона за кредитните институции, Регламент (ЕС) № 575/2013 г. и Наредба № 20 на Българска народна банка за издаване на одобрения за членове на управителния съвет (съвета на директорите) и надзорния съвет на кредитна институция и изисквания във връзка с изпълнение на техните функции.

Надзорният съвет на банката изпълнява функциите на **Комитет по възнагражденията** съгласно изискванията на Закона за кредитните институции и Наредба 4 на Българската народна банка за изискванията към възнаграждения в банките.

Одитен комитет – Функционира съгласно разпоредбите на Закона за независимия финансов одит. Одитният комитет наблюдава процеса на финансово отчитане, с което се осигурява прозрачност, вярно и честно представяне на финансовите отчети на Банката. Наблюдава ефективността на вътрешния контрол на Банката, вътрешната контролна система и системата на управление на риска.

Комитети, постоянно действащи органи към Управителния съвет

Комитет за управление на активите и пасивите - орган за управление на ликвидността, компетентен да подготвя планове за действие в случаи на непредвидено изтичане на парични средства, дължащо се на неочаквани събития или неблагоприятни обстоятелства, като отчита възможното въздействие на алтернативни сценарии по отношение на Банката или на пазара като цяло, както и комбинация от тях; извършва текущ контрол и анализ на капиталовата адекватност на Банката и при необходимост предлага на УС проект на решение за промяна на структурата на активите и пасивите и възможностите за диверсификацията им; разглежда всички политики, правила, процедури и лимити отнасящи се до управлението на всички видове риск и ги предлага за одобрение на Управителния съвет, анализира текущото състояние на активите и пасивите на "Търговска банка Д" АД, наблюдава, рисковете свързани с управление на ликвидността на Банката и пазара на финансови инструменти и предлага конкретни мерки в случай на отклонение от приетите лимити или при извънредни ситуации.

Кредитен комитет - постоянно действащ колективен орган, чиято основна дейност е насочена към оценка на кредитния риск, произтичащ от конкретни кредитни сделки или обща кредитна експозиция на лице или група свързани лица и одобрение на параметрите по тях в рамките на своите компетенции, като със своите предложения и решения съдейства за увеличаване на кредитния портфейл чрез ефективен подбор на кредитните сделки. Анализира качеството на кредитния портфейл и тенденциите в неговото развитие.

Комитет за определяне на очаквани кредитни загуби - специализиран консултативен и контролен орган към УС на Банката, чиято основна дейност е насочена към минимизиране на риска от загуби на Банката, посредством системата за наблюдение, оценка, класифициране и провизиране на рисковите експозиции; определяне на очаквани кредитни загуби, съгласно МСФО 9 и категоризиране на рисковите експозиции, съгласно Регламент(ЕС)№575/2013 общи цели и задачи на Банката, като със своите предложения и решения съдейства на Управителния съвет за ефективното управление на кредитния риск.

Комисия за оценка на рискови събития - специализиран вътрешен орган на ръководството на Търговска банка Д АД в областта на управлението и контрола на операционния риск; взима решения за окончателно регистриране на настъпили

оперативни събития, извършва оценка на евентуално възникналите загуби, анализира регистрираните в счетоводните регистри данни.

Комисия по разглеждане на жалби, сигнали и възражения постоянно действащ вътрешно-банков орган, който отговаря за разглеждане на жалби, сигнали и възражения, подадени до Търговска банка Д АД, като обсъжда, анализира и взима решения по случаите, с които е сезиран.

Длъжностното лице по защита на личните данни, съгласно Общ Регламент 679/2016 г. – Следи за спазването на организационните мерки за осигуряване на сигурност на данните.

Координационна група по прилагане на мерките срещу изпиране на пари, финансиране на тероризъм и специализиран нормативен контрол, Комитет по условията на труд.

Дъщерни дружества

Д Лизинг ЕАД

Едноличен собственик на капитала на дружеството е Търговска банка Д АД. Представител на едноличния собственик на капитала на дружеството е управителният съвет на Търговска банка Д АД.

Дружеството се представлява от всеки двама от тримата членове на Съвета на директорите.

Съвет на директорите – управлява дружеството като спазва изискванията на действащото законодателство и устава, както и решенията на едноличния собственик на капитала и носи отговорност за оперативното управление на дружеството.

Комитет по обезценка – взема решенията за класифициране и определяне размера на загуба от обезценка на рисковите експозиции.

Д Застрахователен брокер ЕООД се управлява и представлява от управител.

Д Имоти ЕООД се управлява и представлява от управител.

Политика на многообразие, прилагана по отношение на административните, управителните и надзорните органи

Политиката за осигуряване на разнообразие при подбор на членовете на управителния съвет на дружеството – майка описва законовите изисквания към членовете на Управителния съвет, вкл. изпълнителните членове на Управителния съвет на банката,

представени са изискванията, целящи осигуряване на разнообразие при подбора на членовете на Управителния съвет на банката, заложени са и подробно описани критерии, на които е необходимо да отговарят и качествата, които е необходимо да притежават членовете на ръководния орган на банката.

Основни характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска на дружествата от групата във връзка с процеса на финансово отчитане

Вътрешната контролна система на финансовото отчитане и отчетност на групата Търговска банка Д е разработена в резултат на проучвания на добри отчетни и контролни практики в България и на големи международни групи, както и при спазване на националните законови изисквания, вкл. за листвани на регулирани пазари компании и групи. Тя е в постоянен процес на наблюдение от страна на ръководството и на доразработване и усъвършенстване.

Вътрешната контролна система на финансовото отчитане и отчетност на дружеството-майка представлява комплекс от поведенчески и технически принципи, правила, средства, процедури и контролни действия, които са специално разработени и приспособени към спецификата на банката, нейната дейност и отчетна система. Тя е насочена към:

- осигуряване на текущо наблюдение и насочване на отчетните дейности спрямо техните цели и очакванията на различните й потребители, и постигане на необходимата им ефективност и ефикасност, вкл. при използването на заетите ресурси; и
- осигуряване на адекватно и своевременно адресиране на установени бизнес рискове, които имат влияние върху финансовата, управленска и оперативна отчетност.

По-специално, тя е разработена по начин, който да създава комфорт на ръководството, че:

- банката спазва приложимите законови изисквания в областта на счетоводството, отчетността и другите пряко свързани с тях области, и особено изискванията на Закона за счетоводството и Международните стандарти за финансово отчитане;
- в банката се спазват инструкциите и насоките на висшето ръководство по отношение на отчетността и документацията;

- налице е изискваната ефективност и ефикасност на финансово-счетоводния процес, вкл. консолидационния и документалната обоснованост;
- налице е висока степен на сигурност по опазването и поддържането на активите на банката, вкл. и превенция от измами и грешки; и
- налице е осигуряване на достоверна, качествена и своевременна финансова и оперативна информация за вътрешни и външни потребители.

Основните компоненти на вътрешната контролна система относно финансовото отчитане и отчетност включва:

- възприемане и спазване на етичните принципи и правила на поведение, които са приети с Етичния кодекс на Търговска банка Д АД и по отношение на финансовото отчитане и отчетност и всички свързани с нея процеси, процедури и действия на целия персонал на банката;
- разработване и определяне на оптимална структура от звена, ангажирани в процесите, свързани с финансовата отчетност, с ясно дефинирани отговорности и делегации, правомощия и задължения, вкл. чрез разработени писмени вътрешни документи;
- разработване на политики за подбор, обучение и развитие на персонала, зает в процесите на счетоводството и финансовата отчетност;
- разработване, внедряване и поддържане на контролни процедури и правила за всеки етап от процесите, свързани със счетоводството, финансовото отчитане и отчетност, с приоритетно постепенно въвеждане на формализирани писмени процедури; и
- разработване на процедури по идентифициране, наблюдение и управление на рисковете, свързани със счетоводството, финансовото отчитане и отчетност, вкл. разработването на адекватни мерки и действия за тяхното минимизиране;
- разработване и поддържане на адекватна организация на информационната система, вкл. контроли за достъп, въвеждане, обработка и извличане н данни, промени в системата, разпределение на отговорностите на заетите в нея лица, както и съхранение и опазване на целостта и истинността на данните в системата.